

Presentació

Una via catalana per a superar la crisi

JOSEP HUGUET I BIOSCA

Superar la crisi el més aviat i en la millor posició possible. Aquesta podria ser una proposta d'objectiu comú i aglutinador d'esforços i compromisos. Una proposta a partir de la qual construir un veritable consens col·lectiu per afavorir una via catalana per a superar la crisi.

Per a assolir aquest ambiciós objectiu, caldria superar alguns riscos i aprofitar algunes oportunitats. Sense ànim de ser exhaustiu, n'enumeraré uns quants:

Sis riscos que cal superar en temps de crisi

- ▶ No tocar res perquè ja tenim prou maldecaps per a anar-nos-en sortint en el dia a dia: quan les coses anaven bé, per què calia tocar-les?; ara, tot és massa complicat i no volem fer les coses més difícils als qui ja no ho tenen fàcil. Aquesta temptació és especialment rellevant per a l'Administració, però també pot afectar les empreses. És el perill que allò que és urgent impedeixi abordar el que és important.
- ▶ Preocupar-se només dels temes macroeconòmics (finances, grans empreses) i menysprear les polítiques microeconòmiques i les transversals (innovació, empremadoria, promoció industrial...). Adoptar una actitud passiva esperant que la tempesta amaini, perquè ens trobem en una maltempada general i no hi podem fer gaire res des de les nostres dimensions i els nostres migrats recursos. I, complementàriament, menystenir les polítiques d'actuació que no són tan espectaculars i que tenen resultats menys immediats, però que són enormement transcendents, si volem sortir en bona posició de la crisi.
- ▶ Caure en el cofoisme de l'«aquí no passa res» i l'«aviat tot tornarà a ser com abans» o, alternativament,

en les visions negativistes del «tot és un desastre i no hi ha res a fer». És a dir, intentar amagar a la població i a les empreses la gravetat de la situació i la necessitat de modificar comportaments immediats i expectatives a mitjà i llarg termini. O bé alimentar un desànim paralitzant i destructiu que atia les pors irracionals –a la immigració, al lliure comerç– i amplifica innecessàriament l'impacte general de la crisi sobre les decisions de despesa corrent i d'inversió.

- ▶ Intentar salvar-ho tot –empreses, sectors, inversions, prestacions socials– a qualsevol preu, sense pensar en les conseqüències per als que vénen darrere d'un esforç i d'una despesa desbocada, poc meditada i poc eficient. O propugnar que cadascú se salvi com pugui, que qui tingui dificultats abandoni sense esperar cap mena de suport i que el darwinisme social i econòmic regeixi la nostra societat i la nostra economia.
- ▶ Passar de la regulació insuficient i mal aplicada que ha caracteritzat l'economia en els darrers anys, en sectors com el financer, a una regulació convertida en burocràcia ineficient i en ingerència indiscriminada.
- ▶ Estrafer desmesuradament les lògiques diferències pròpies d'una societat plural en l'àmbit polític, social o sectorial. O el que és el mateix, prescindir de qualsevol interès o projecte col·lectiu amb l'únic objectiu d'aconseguir avantatges immediats de curta volada. Amb la conseqüència de dispersar energies i d'impedir abordar la inevitable cooperació entre administracions, empreses i societat civil, necessària quan les dimensions i les forces de tots plegats són més limitades que mai.

Oportunitats que cal aprofitar

- ▶ Reconsiderar algunes pràctiques molt esteses en els darrers anys: des del palanquejament excessiu

Superar la crisi el més aviat i en la millor posició possible. Aquesta podria ser una proposta d'objectiu comú i aglutinador d'esforços i compromisos. Una proposta a partir de la qual construir un veritable consens col·lectiu per afavorir una via catalana per a superar la crisi.

d'empreses i famílies fins a la cerca dels ingressos i del beneficis fàcils i immediats. Des de l'abandonament de l'estalvi i de la inversió productiva a la multiplicació de les taxes d'absentisme i a la manca de continuïtat en els estudis més enllà del període obligatori.

▶ Reorientar algunes tradicions molt esteses en la nostra cultura col·lectiva. Això inclou, per exemple, superar pràctiques ferotgement individualistes i fins i tot caïnites. O la tendència a mantenir sempre sota control directe projectes de petites dimensions abans d'integrar-se en altres de més grans. Entre d'altres, tot plegat comporta la necessitat d'intensificar la cooperació entre petites i mitjanes empreses, locals i foranes, i entre aquestes i la universitat i els centres de recerca.

▶ Rendibilitzar els esforços de les empreses que han invertit en activitats productives sense estirar més el braç que la màniga i que ara poden aprofitar la caiguda dels tipus d'interès i la disminució substancial dels costos financers, la disponibilitat de personal qualificat per a treballar i amb ganes de fer-ho, la disminució de l'absentisme i l'augment de la productivitat del treball, la disminució dels preus dels locals i dels immobles en general. Tot això els pot permetre aprofitar l'afebliment o la desaparició de competidors per a obrir o consolidar nous mercats i noves posicions de negoci.

▶ Aprofitar l'inevitable replantejament intern que han d'efectuar totes les empreses per a guanyar competitivitat a través de la revisió dels mètodes de producció i de gestió, concentrar-se en les tasques que generen més valor afegit, racionalitzar processos i contenir costos, establir o reformular aliances, prospectar nous mercats...

▶ Consolidar el bon camí recorregut per la nostra economia i moltes de les nostres empreses en els darrers anys i avançar en noves direccions. Tot i que en els anys expansius no hem crescut tant com d'altres –que s'han basat molt més en l'immobiliari, l'enginyeria financera i

el **palanquejament**–, tenim unes bases molt sòlides (exportació, internacionalització) i encara podem millorar-les més a partir de la recerca i la innovació.

▶ Aprofundir en les reformes tot just encetades dels serveis públics i col·lectius –ensenyament i universitats, sanitat i serveis socials, Administració pública i justícia–, tot orientant-los cada cop més cap a les necessitats reals i canviants dels usuaris i del conjunt de l'economia i de la societat. Aquest aprofundiment comporta, entre d'altres, superar velles inèrcies i interessos corporatius i donar progressivament entrada a empreses i el tercer sector en la prestació concertada de molts d'aquests serveis, tot seguint experiències d'èxit contrastat com en l'àmbit sanitari.

▶ Millorar la interacció entre l'Administració i les empreses i la governança general de l'economia. Les noves regulacions no han de voler dir més intervenció sobre el sector privat, sinó més col·laboració, basada en la confiança i en el compromís i en la modulació dels comportaments col·lectius quan això és necessari.

Si som capaços d'avançar en aquestes direccions, Catalunya, la seva economia i les seves empreses, superaran aviat i amb èxit l'actual període recessiu.

**JOSEP HUGUET
I BIOSCA**

Conseller
d'Innovació,
Universitats
i Empresa.